

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Επιτροπή ισότιμης πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Σχέδιο ισότιμης πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Έκδοση 1.0
Νοέμβριος 2023

Σύνθεση της Επιτροπής ισότιμης πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (8^η συνεδρίαση Πρυτανικού Συμβουλίου του Ι.Π. / 21-10-2022 Θέμα 1) :

Αγνή Παπαδοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Πρόεδρος

Ειρήνη Κατσαλήρου, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων

Ιωάννης Καρράς, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Ξένων Γλωσσών και Μετάφρασης και Διερμηνείας

Στέργιος Παλαμάς, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής

Μανώλης Δρακάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας

Μαρία Παπαβλασοπούλου, Αναπληρώτρια Προϊσταμένου της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών

Αικατερίνη Καμπάση, Καθηγήτρια, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας, Προϊσταμένη του Κέντρου Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης

Βασικός άξονας του σχεδίου Προσβασιμότητας του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι η διασφάλιση της πλήρους ένταξης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων των μελών της Πανεπιστημιακής κοινότητας με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (μελών της φοιτητικής κοινότητας, αλλά και του ακαδημαϊκού, διοικητικού προσωπικού). Μέσω της διαρκούς παρακολούθησης των θεμάτων που σχετίζονται με το δικαίωμα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, του ελέγχου και αναλόγως της διαμόρφωσης προτάσεων, προάγεται η ισότητα των ευκαιριών, η δικαιοσύνη, ο σεβασμός της διαφορετικότητας, η ασφάλεια, η αξιοπρέπεια και η αυτονομία του κάθε μέλους της. Το σχέδιο Προσβασιμότητας εκπονείται με στόχο άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και με διαπιστωμένη αναπηρία, αλλά θα διευκολύνει και θα εξυπηρετήσει και τα κινητικά εμποδιζόμενα άτομα (λόγω ηλικίας, τραυματισμού ή άλλης πάθησης / δυσκολίας). Εξασφαλίζεται για όλους/ες η ισότιμη υποστήριξη, η δυνατότητα καθολικής πρόσβασης, η πλήρης συμμετοχή στις διαφορετικές μορφές της ζωής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Βασικοί στόχοι του Σχεδίου Προσβασιμότητας είναι:

α) ο ανασχεδιασμός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος - φυσικού, κοινωνικού, αλλά και του ψηφιακού - όλων των παρεχομένων υπηρεσιών με γνώμονα την αποδοχή της ετερότητας και

β) η προσαρμογή τους, με τη μορφή προτάσεων και μέτρων που απαντούν στις διαφορετικές ανάγκες των ΑμεΑ ή και με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες και άρουν συνθήκες που εμποδίζουν ή δυσχεραίνουν την ισότιμη και ενεργή συμμετοχή τους σε όλους τους τομείς της ακαδημαϊκής ζωής.

Τομείς εφαρμογής των μέτρων

A. Φυσική προσβασιμότητα χώρων και κτηρίων

1. Κτήρια και οι περιβάλλοντες χώροι διαμορφώνονται με τρόπο που να διευκολύνεται η απρόσκοπτη και ασφαλής χρήση, παραμονή, κίνηση και μετακίνηση ατόμων με αναπηρία.
2. Προκρίνεται η τοποθέτηση ραμπών, κεκλιμένων επιπέδων, ανελκυστήρων - αναβατορίων, η διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων (αιθουσών, διαδρόμων και τουαλετών) βάσει εργονομικών προδιαγραφών, η αξιοποίηση ευδιάκριτων επιγραφών, ιδιαίτερων σημάνσεων και κάθε μέσου και λογισμικού, για τη μετακίνηση κινητικά εμποδιζόμενων ατόμων, χρηστών αναπηρικού αμαξιδίου και ατόμων με αισθητηριακές αναπηρίες.

Χρονοδιάγραμμα: Ένα έτος από την έγκριση της απαιτούμενης χρηματοδότησης.

3. Κατά προτεραιότητα διάθεση ισόγειων χώρων και χώρων σε ορόφους κτηρίων που διαθέτουν ανελκυστήρες και αναβατόρια, για αίθουσες διδασκαλίας και υπηρεσίες που εξυπηρετούν ΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Άμεσα.

4. Τοποθέτηση Button κινδύνου σε τουαλέτες ή απομονωμένους χώρους που χρησιμοποιούνται από ΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Ένα έτος από την έγκριση της απαιτούμενης χρηματοδότησης.

5. Εκπόνηση σχεδίου εκκένωσης για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης με προτεραιότητα σε ΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Άμεσα

6. Διάθεση θέσεων στάθμευσης για αυτοκίνητα που οδηγούν ή μεταφέρουν ΑμεΑ και τους/τις συνοδούς/βοηθούς τους.

Χρονοδιάγραμμα: Άμεσα

7. Υλοποίηση λοιπών παρεμβάσεων που θα προταθούν κατόπιν ολοκληρωμένης μελέτης. Το Πανεπιστήμιο οφείλει να προσπαθεί να εφαρμόζει τις αρχές του “Καθολικού Σχεδιασμού” με σκοπό την εξασφάλιση εγκαταστάσεων, κτηρίων, δομών, υπηρεσιών, προγραμμάτων σπουδών, ευκαιριών μάθησης, ώστε να γίνει εφικτή η προσβασιμότητα όλων (ατόμων με διαφορές στην επικοινωνία, μαθησιακές διαφορές, νοητικές διαφορές, αισθητηριακές διαφορές, σωματικές διαφορές, συμπεριφορικές διαφορές, πολλαπλές και σοβαρές αναπηρίες).

Β. Προσβασιμότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες

1. Συμπεριληπτικό, φοιτητοκεντρικό, συνεργατικό και βιωματικό μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης.
2. Σχέδιο μαθήματος με δήλωση προσβασιμότητας και συμπερίληψης (Άρθρο 2.3.3. “Ισοπολιτεία και Αποφυγή Διακρίσεων”, του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Ιονίου Πανεπιστημίου).

<https://ionio.gr/gr/community/code-of-conduct/>

3. Η συμμετοχή και η αξιολόγηση της επίδοσης με τρόπο προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες του κάθε φοιτητή/τριας με αναπηρία (εξετάσεις προφορικές ή/και γραπτές, επιλογή συμμετοχής σε ατομικές-ομαδικές εργασίες, εναλλακτικούς τρόπους εξέτασης και αξιολόγησης).
4. Πρόβλεψη και δυνατότητα χρήσης εξοπλισμού και βοηθημάτων του ίδιου του ΦμεΑ (ή του Πανεπιστημίου που θα του χορηγούνται για χρήση), μετατροπών και προσαρμογών (π.χ. παρουσία μεταφραστή/-τριας στη νοηματική, ιδιαίτερη θέση στην αίθουσα ή άλλων εξατομικευμένων λύσεων που διευκολύνουν την ακαδημαϊκή συμμετοχή και παρακολούθηση ανάλογα με την αναπηρία).
5. Εκ των προτέρων κοινοποίηση ενός προσβάσιμου σχεδίου μαθήματος και των βασικών σημείων του από τον/την διδάσκοντα/-ουσα, προκειμένου να υπάρχει ο κατάλληλος χρόνος για την εξοικείωση με όρους και την προετοιμασία ερωτήσεων και αποριών.
6. Προσβάσιμες σημειώσεις και υλικό των διά ζώσης μαθημάτων, θεωρητικών και εργαστηριακών, που περιλαμβάνουν την παροχή σημειώσεων σε ηλεκτρονική μορφή, τη χρήση λογισμικού ανάγνωσης κειμένου ή την προσθήκη προσβάσιμων περιγραφών (γραπτών ή λεκτικών) σε γραφικά, διαγράμματα ή βίντεο.
7. Διάθεση ηχογραφημένου υλικού, εκπαιδευτικών βίντεο και ανακοινώσεων που αφορούν το ίδιο το μάθημα (δυνατότητα που παρέχεται μέσω ειδικών πλατφορμών εκπαίδευσης από απόσταση ή αποθετηρίων πολυμέσων).
8. Υποστήριξη από ειδικούς/-ές συμβούλους, στο πλαίσιο σχετικής χρηματοδοτούμενης δράσης, που θα γνωρίζουν, θα συνεργάζονται με τον/την συγκεκριμένο/η ΦμεΑ και φοιτητή/-τρια με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, θα τον/την καθοδηγούν στην ακαδημαϊκή του/της πορεία, θα ενημερώνουν για τις προκλήσεις και δυσκολίες που αντιμετωπίζει.
9. Μετατροπή συγγραμμάτων σε προσβάσιμη μορφή, στο πλαίσιο σχετικής χρηματοδοτούμενης δράσης.
10. Φροντιστηριακές συναντήσεις για ΦμεΑ.
11. Εκπαίδευση/κατάρτιση του διοικητικού προσωπικού, σε όλες τις υφιστάμενες διοικητικές υπηρεσίες και δομές, σε θέματα ισότιμης πρόσβασης.
12. Ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σε όλα τα προγράμματα σπουδών και τις πολιτικές του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Γ. Ηλεκτρονική προσβασιμότητα

Καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας ώστε οι ιστότοποι του Ιονίου Πανεπιστημίου να είναι προσβάσιμοι, σύμφωνα με τον Ν. 4727/2020 (ΦΕΚ 184 Α'/23.09.2020) και τις ισχύουσες διεθνείς καλές πρακτικές.

Σημαντικό είναι οι μηχανισμοί προσβασιμότητας να εφαρμόζονται πλήρως, τουλάχιστον στους βασικούς ιστότοπους του Ιονίου Πανεπιστημίου, περιλαμβανομένου του κεντρικού ιστότοπου, των ιστότοπων των ακαδημαϊκών τμημάτων και των ιστότοπων βασικών ιδρυματικών φορέων και υποδομών.

Στόχος είναι η εφαρμογή των κανόνων προσβασιμότητας να καλύπτει το σύνολο των ιστότοπων που λειτουργούν κάτω από το όνομα χώρου του Ι.Π. (domain) με ευθύνη των δομών και των φορέων του Ιδρύματος.

Συνιστάται τα κριτήρια που πληρούνται να ανέρχονται στο επίπεδο "AA" των οδηγιών προσβασιμότητας για τον Παγκόσμιο Ιστό 2.0 (WCAG 2.0) της διεθνούς κοινοπραξίας για τον Παγκόσμιο Ιστό (W3C). Η αξιολόγηση μπορεί να γίνεται με συνδυασμό αφενός αυτόματων μεθόδων και αφετέρου παρατήρησης των ειδικών.

Δ. Πληροφόρηση και επικοινωνία

1. Υποστήριξη επικοινωνίας με το ακαδημαϊκό - διοικητικό προσωπικό και τους/τις συμφοιτητές/-τριες,
2. Συμμετοχή σε κέντρα λήψης αποφάσεων και σχεδιασμού υπηρεσιών

Εξίσου απαραίτητη είναι η εξατομικευμένη υποστήριξη και επικοινωνία μέσω ατομικών συναντήσεων, βιντεοκλήσης, τηλεφωνικής επικοινωνίας και με email. Η προσωπική επαφή με διδάσκοντες/-ουσες, με τους/τις συμφοιτητές/-τριες, τους/τις ακαδημαϊκούς/-ες συμβούλους και τους/τις διοικητικούς/-ές υπαλλήλους (Γραμματειών, Φοιτητικής Μέριμνας ή και άλλων Μονάδων του Πανεπιστημίου) για την ενημέρωση, την ανταλλαγή πληροφοριών, την απάντηση ερωτημάτων ή την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε προβλημάτων που προκύπτουν είναι ο βέλτιστος τρόπος. Το Πανεπιστήμιο θα διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα στην τήρηση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των ατόμων με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και συγχρόνως θα ενθαρρύνει και θα κατοχυρώνει το δικαίωμά τους να συζητούν και να μοιράζονται με το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό θέματα που τους απασχολούν κατά την εκπαιδευτική διαδικασία και τις λοιπές ακαδημαϊκές δραστηριότητες.

Ε. Υποστήριξη της ένταξης στην αγορά εργασίας

Μέτρα για την εξειδικευμένη υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε θέματα Σπουδών, πρακτικής άσκησης, σταδιοδρομίας,

ευκαιρίες απασχόλησης στο Πανεπιστήμιο και συμμετοχής σε Εθνικά, Ευρωπαϊκά κοινοτικά προγράμματα.

ΣΤ. Υποστήριξη ισότιμης και ενεργούς συμμετοχής στην εν γένει ακαδημαϊκή ζωή

1. Οργάνωση και λειτουργία εξατομικευμένων παρεμβάσεων και ομαδικών Προγραμμάτων υποστήριξης αυτονομίας, κοινωνικής ενσωμάτωσης, δεξιοτήτων.
2. Πρόγραμμα Ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής ΑμεΑ και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
3. Δραστηριότητες και εκδηλώσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες ΑμεΑ.
4. Ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού σε θέματα αναπηρίας.
5. Συνεργασία με ειδικευμένους/-ες επαγγελματίες και οργανισμούς.
6. Ανάπτυξη ομάδων υποστήριξης ΦμεΑ (μεταξύ συμφοιτητών/τριών και τοπικών φορέων/συλλόγων/δομών) και προαγωγής βέλτιστων πρακτικών.

Ζ. Διασύνδεση

Οι υπηρεσίες που απευθύνονται σε φοιτητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ΦμεΑ χρειάζεται να δημιουργούν ένα δίκτυο, καθώς, δεν αρκεί να είναι οι ίδιες προσβάσιμες στον φοιτητή/τρια, αλλά πρέπει και να διασυνδέονται μεταξύ τους. Η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης του Ιονίου Πανεπιστημίου χρειάζεται να διασυνδέεται και να συνεργάζεται με άλλες υπηρεσίες και Μονάδες του Πανεπιστημίου σε θέματα της αρμοδιότητάς της, να επικοινωνεί με ΑμεΑ μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, προκειμένου να ενημερώνεται διαρκώς για τις δυσκολίες, να καταγράφει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν και να αναζητά λύσεις για τη διευκόλυνσή τους. Παρακολουθώντας και καταγράφοντας την πρόοδο των μέτρων που λαμβάνονται, εκτιμάται η λειτουργία όλων των υπηρεσιών και Μονάδων ή η ανάγκη βελτίωσή τους, ενημερώνοντας την Επιτροπή Ισότιμης Πρόσβασης. Η Επιτροπή αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Ιονίου Πανεπιστημίου και συμβάλλει με την υποβολή εισηγήσεων στα αρμόδια όργανα για την απαρέγκλιτη εφαρμογή της πολιτικής ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.